

Factsheet Informatiemodel Natuur (IMNa)

Standaard voor uniforme digitale uitwisseling van natuurgegevens

In Nederland werken provincies met veel partijen samen aan de uitvoering van het natuurbeleid. Zij verlenen subsidie voor behoud en ontwikkeling van de natuur en rapporteren over hoe het gaat met de natuur(-kwaliteit). Maar hoe zorg je ervoor dat de natuurgegevens die hiervoor worden gebruikt betrouwbaar, bruikbaar en beschikbaar zijn? Hoe bereik je dat provincies en ketenpartners de gegevens dezelfde taal spreken zodat data goed optelbaar en uitwisselbaar is? De oplossing ligt in het Informatiemodel Natuur (IMNa).

Wat is IMNa?

Het Informatiemodel Natuur (IMNa) is een standaard voor uniforme, digitale gegevensuitwisseling in de natuurketen. Het IMNa beschrijft eenduidige begripsdefinities en een afgestemde datastructuur waardoor de bruikbaarheid en uitwisseling van deze gegevens goed verloopt. IMNa is daarmee ook kaderstellend en maakt duidelijk waar en hoe

je (provinciaal) maatwerk kunt opnemen in je data-uitwisseling.

Het IMNa is ontwikkeld bij de invoering van het Subsiestelsel Natuur en Landschap (SNL) in 2010 en wordt beheerd door BIJ12. De provincies hebben gezamenlijk, in afstemming met terreinbeheerders, instrumenten ontwikkeld voor landelijke uniformiteit en eenduidigheid van het SNL en een effectieve en efficiënte uitvoering ervan. IMNa is een centraal instrument in dit stelsel.

Het IMNa is gebaseerd op de Index Natuur en Landschap. Deze index is de gemeenschappelijke, landelijk uniforme "natuurtaal" die de typen natuur, agrarische natuur en landschap in Nederland beschrijft. Het IMNa is daarnaast gebaseerd op het Basismodel Geo-Informatie (NEN3610), dat de 'paraplu' is voor meerdere informatiemodellen over het uitwisselen van objectgerichte geo-informatie. Hiermee

wordt geborgd dat we makkelijk gebruik kunnen maken van andere gestandaardiseerde ruimtelijke data. Ook kunnen hierdoor andere beleidsdomeinen juist makkelijker gebruik maken van natuurgegevens, zoals bijvoorbeeld water domein (IMWA) en de omgevingswet (IMWO).

In de afgelopen jaren is het IMNa uitgebreid naar een model dat ook de logica en samenhang van andere informatiedomeinen in de natuurketen beschrijft. Het IMNa ondersteunt nu de gegevensuitwisseling voor de hele natuurbeleidscyclus van de provincies en hun ketenpartners: verwerving, inrichting, beheer, monitoring van en verantwoording over natuur.

Wat zijn de voordelen?

Doordat provincies en ketenpartners werken met IMNa, hanteren zij één gemeenschappelijk kader voor het digitaal uitwisselen van natuurgegevens. Dit zorgt voor:

- Betere kwaliteit van gegevens.
- Lagere kosten en een efficiëntere werkwijze; minder interpretatieverschillen.
- Betrouwbare, bruikbare en beschikbare gegevens. Het is daarmee in lijn met nationale afspraken over werken conform [open data](#) en het [digitaal stelsel omgevingswet](#).
- Vergelijkbare, optelbare gegevens en landelijke uniformiteit: de gegevens vanuit de verschillende domeinen en provincies zijn goed te koppelen, onderling te vergelijken en naar een landelijk niveau te tillen. Provinciale en landelijke rapportages zijn hierdoor eenvoudiger te maken.

Voor wie is het bedoeld?

IMNa is bedoeld voor alle ketenpartners in de natuurketen die digitaal ruimtelijke informatie met elkaar uitwisselen. Dit zijn veelal provincies, Terreinbeherende Organisaties (TBO's) en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Daarnaast vormen de gegevens de basis voor ondersteunende organisaties, onderzoeksinstituten en wetenschappelijke instanties.

Een informatiemodel is een middel om business en ICT elkaar te laten begrijpen. De business wil zeggen beleidsmedewerkers, procesdeskundigen, soms ook juristen, denk dan aan eenduidige begripsdefinities. De ICT wil zeggen technische collega's zoals applicatiebeheerders, software ontwikkelaars en GIS-medewerkers van provincies en ketenpartners. Deze gebruikers zullen niet altijd IMNa zelf

gebruiken, maar documenten en website die op IMNa gebaseerd zijn.

Vijf productmodellen

Het IMNa is de overkoepelende naam van vier productmodellen, die zijn gekoppeld aan verschillende onderwerpen/ processen in de natuurketen waarbij digitale gegevensuitwisseling plaatsvindt:

- (Subsidieverlening voor) natuurbeheer.
- Monitoring van natuurbeheer en natuurkwaliteit.
- Verantwoording over natuurbeheer en natuurbeleid.

Het IMNa is modulair opgebouwd uit vier productmodellen, waardoor het goed beheersbaar is. De vier productmodellen hebben ieder hun eigen dynamiek, maar kunnen niet los van elkaar worden gezien. De productmodellen zijn allemaal onderdeel van de 'Plan-Do-Check-Act' cyclus binnen het SNL en de Natura 2000-opgave, zie onderstaand figuur. Daarom worden zoveel mogelijk generieke IMNa-objecten en definities gebruikt. Bij het opstellen en het beheer van de productmodellen wordt ook altijd gekeken naar eventuele overlap met en afhankelijkheid van de andere productmodellen.

IMNa en de NEN3610 norm

Het is goed om te weten dat de vijf productmodellen allen aan de NEN norm voor ruimtelijke informatiemodellen voldoen. De NEN3610. Deze norm zorgt er voor dat onze data goed aansluit op bijvoorbeeld data van de basisregistraties, de omgevingswet en de watersector. De productmodellen die voldoen aan de NEN1610:2011 noemen we IMNa 7.x en de modellen die aan de NEN3610:2022 noemen we IMNa 8.x

1. Productmodel Natuurbeheer (IMNa 7)

Het domein Natuurbeheer heeft betrekking op het natuur- en landschapsbeheer volgens het [Subsidiestelsel Natuur en Landschap](#) (SNL). Dit productmodel beschrijft de uniforme uitwisseling van de provinciale Natuurbeheerplannen voor de uitvoering van het SNL. De kaartlagen die op basis van dit productmodel kunnen worden gemaakt, geven inzicht in het soort (agrarische) natuur dat aanwezig of geambieerd is op een bepaalde plaats. Via diverse attributen (eigenschappen) wordt daarbij informatie gegeven over onder andere de daarbij behorende beheertypen en de mogelijkheden voor subsidieverlening. Ook kan op basis van dit productmodel via de beschikkingenkaart worden weergegeven voor welke natuurterreinen momenteel een natuurbeheersubsidie is verleend.

2. Productmodel Natuurontwikkeling (IMNa 7)

Het domein Natuurontwikkeling richt zich op de kwantitatieve voortgangsgegevens over natuurterreinen. De provincies gebruiken de voortgangsgegevens bij het opstellen van de jaarlijkse [Voortgangsrapportage Natuur](#) (VRN), over de verworven, ingerichte en aanwezige natuur binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Ook de provinciale begrenzing van het NNN wordt in dit domein beschreven.

3. Productmodel Natuurkwaliteit (IMNa 8)

Het domein Natuurkwaliteit bevat klassen voor de standaardisering en uitwisseling van natuurkwaliteitgegevens. Rijk, provincies en beheerders hebben een methode ontwikkeld voor het monitoren en beoordelen hiervan: de [Werkwijze Monitoring en Beoordeling kwaliteit NatuurNetwerk en Natura 2000/Stikstof](#). Voor een geautomatiseerde analyse van deze gegevens voor het NNN, is de [Rekenmodule Natuurkwaliteit Natuurnetwerk Nederland](#) (RNN) ontwikkeld. Via de RNN komt informatie beschikbaar die provincies en terreinbeheerders ondersteunt bij 'het goede gesprek'. In dit gesprek worden de afspraken over natuurbeheer en -monitoring geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. Het belangrijkste onderdeel in dit productmodel is een dossier met daarin de kwaliteitsbeoordeling voor beheertypen in een beoordelingsgebied. Hiervoor zijn onder andere de onderdelen beoordelingsgebied, beheertype, kwalificerende kenmerken, maatlatten en waarnemingen opgenomen.

4. Productmodel Vegetatie en Habitats (IMNa 7)

In dit domein zijn drie 'packages' (transportmiddelen voor samenhangende gegevens) ontwikkeld om gegevens over

vegetatie-, habitat- en structuurgegevens vast te leggen en uit te wisselen. Dit gebeurt via de [Nationale Databank Vegetatie en Habitats](#) (NDVH). Deze gegevens zijn een onmisbare schakel bij de monitoring van natuurgebieden conform de SNL-kwaliteitsmethodiek. Ook worden ze gebruikt binnen Natura 2000 voor het opstellen van beheerplannen en het oplossen van de stikstofproblematiek. Een goede standaardisering van de vegetatie- en habitatgegevens moet leiden tot een betere (her)bruikbaarheid, optelbaarheid, efficiëntere inwinning en het kunnen aansluiten op analyseapplicaties. De drie packages in IMNa leiden in de praktijk tot de vegetatiekaart (of vegetatiekartering), de habitattypenkaart (of habitatkartering) en de structuurkartering.

5. Productmodel Bossenstrategie (IMNa 8)

Het domein Bossenstrategie richt zich op een uniforme en gestandaardiseerde wijze van gegevensuitwisseling ten behoeve van de landelijke Bossenstrategie.

Vragen over IMNa of een wijzigingsverzoek? Neem dan contact op met de IMNa-productgroep via IMNa@BIJ12.nl